

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по-
неділях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адмі-
ністрація в Чер-
нівцях ул. Пе-
тровича ч. 2.

Передплата
10 зр.

Вісті політичні.

Дванадцята сесія ради державної за-
чала ся 27. марця с. р. і обнімала всего
20 засідань, а коштувала 300.000 зр. Бу-
ла се найкоротша і найбурливіша сесія
за цілий час австрійського парламентариз-
му. Підчас неї внесло правительство 17
своїх проектів до уставу, а з них ухвалено
тільки два: конвенцію торговельну з Бол-
гарією і новелю в справі шкід елементар-
них. Число поставлених внесень, наглих
внесень і інтерпеляцій перевищує 300.
Всі ті проекти, внесення і інтерпеляції не
будуть тепер полагоджені, бо по замкненю
сесії мусить тепер рада державна наново
отворити ся і уконститувати ся.

Правительство мусить свої проекти став-
ляти на ново, петиції і протести мусять сторо-
ни вносити на ново, так само внесення і ін-
терпеляції треба ставити на ново. Прези-
дию і комісії треба буде знову вибирати,
а цісар — коли буде потрібно — отворить
раду державну на ново престольною бесі-
дою сам, або через заступництво. З днем
замкнення ради державної устають дієти
для послів а посольська ненарушимість тра-
тить свою силу.

Сподівано або й несподівано — як
хто хоче — закрили минувшої середі пер-
шу сесію ради державної; сподівано, бо
можна було того сподівати ся, що до того

доведе обструкційна політика німецьких опо-
зиційників, котрим помагали ще й інші
невдоволені послі, а навіть пішла була чут-
ка, що парламент уже в найблизшим часі
— говорено, що дня 5. с. м. — буде за-
критий; несподівано, бо все ще була наді-
я, що удасть ся побороти обструкцію і
декотрі партії з більшости парламентарної
домагали ся того, а навіть лагодили ся до
того. Здає ся, що правительство рішило ся
до сего кроку по послідній авдієнції пре-
зидента міністрів у цісаря, а більшість
парламентарна по нараді предедателів клю-
бів правиці також на то пристала. Коли
тепер рада державна буде знову скликана,
годі знати; але то можна уважати за річ
певну, що аж до того часу, коли буде
кликана, можуть настати значні зміни,
котрі вплинуть і на успособлене послів на
слідуючій сесії.

Замкненем ради державної осягнули
Німці то, до чого змагали своєю обструк-
цією. Правительство гр. Баденюго викли-
кало отсю ситуацію, а більшість парла-
ментарна довго опирала ся напорам опо-
зиції. В тій небувалій досі борбі осмішено
австрійський парламентаризм, він перебував
кризу недужого чоловіка; тая борба по-
топтала ногами і закон, брутално знехту-
вала регулямін парламенту. Вкінці потягає
она за собою ще і упадок президії; невин-
ною жертвою являє ся тут президент др.
Катрайн, котрий не хотів брати активної
участи в тій кампанії, а не мав досить
сили, щоби оперти ся більшости парламен-

тарній. Обструкція побідила! Але позістав
гр. Бадені зі своїм кабінетом. Позістали і
розпорядження язикові, сей плід его полі-
тики. Послідні слова проголошені в парла-
менті упали з лави Шенереріянів. Посол
Іро гремучим голосом кликнув: „Nieder
mit Badeni!“ Nieder mit der Regierung!“
Сі слова лівця оплескувала і повтаряла.
На правици оклик сей визвав протест і
обуренє. В тую хвилю здавало ся, що ме-
жи послами правиці а лівці прийде до
бійки — та розважійші втихомирили роз-
горячених противників... Ще хвиля, а ка-
бінет і президія опустели свої місця. Граф
Бадені був сильно червоний і, пробираючи
ся поміж лави польского „кола“, відбрав
з ласкавою усмішкою гратуляції, що так
вилабудав ся з клопоту. Через замкненє
сесії парламенту скінчила ся — як ска-
зано вже — і нетикальність членів пала-
ти. Се вимірене головно против евентуаль-
ної німецької агітації в Чехії. А найбіль-
ний се удар для Шенереріянів, котрі при
теперішній ситуації потягнули би за собою
маси народні.

Розв'язаню парламенту опирала ся
правиця дуже рішучо. Ріжні послі з пра-
виці мали всяку підставу побоюватись о
свої мандати. Інакше був би граф Бадені
розв'язав парламент і при нових виборах
був би дістав вправді палату не в надто
зміненім виді, але за всяку ціну був би
старав ся позбути ся тих впливових „ма-
херів“, що в посліднім часі затроювали
ему жите...

Okneria Monacha.

Халаска з теки Падури.

— Що за поганій повіт! — буркнув гнів-
но староста в Старім , отвиряючи почту
і задержуючись при однім донесеню довше, чим
велів его звичай.

— Що дня щось нового! Знов буде робота!
З досади яв ходити живо по канцелярії. —
І що се за одна, до лиха? говорив сам до себе.

— Пане комісар! — кликнув вкінці, отви-
раючи двері до сусідної кімнати.

Пан комісар явив ся.
— Читайте! — кликнув староста, подаючи
ему письмо.

Письмо було невеличке, писане по німецьки,
в переводі менше-більше таке:

„Подеє ся до відомости Свѣтлого Староста,
що в наші ліси закрала ся Окнерія Мо-
наха, наробила багато шкоди і загрожує
цїлому сусїдству.

Вежцель Жачек,
лісничий.

— Що се за Окнерія Монаха? — спи-
тав комісар, прочитавши.

— А Господь єї знає, — відповів староста,
— якась заволока.

— Як чудно називає ся! — Окнерія,
щось ніби з грєчка, ніби...

— Певно Русинка, в нас такого імени нема.
— І що з тим зробити? — спитав посмі-
ло комісар.

— Що? Донести до жандармерії, щоби єї
сейчас приставили. Дальше — побачимо.

Комісар сїв і сейчас написав: Es wird dem
Gendarmerie-Posten-Commando in Bor . . . streng-
stens aufgetragen, eine gewisse Okneria Mo-
nacha, welche sich in die Tarnauer Waldungen
eingeschlichen, daselbst viel Schaden angerich-
tet und die ganze Nachbarschaft bedroht, sofort
habhaft zu werden und hierher stellig zu machen.
N. N.

Bezirkshauptmann

Сам комендант жандармерії пустив ся в
дорогу, отримавши таке острє письмо. Ішов і
роздумував. Щоби баба сама в силі накоїти тіль-
ко лиха, неможливо. Мусить бути спілка, певно
цїла банда. Треба поступати осторожно. Зайдем
до села на ніч, спитаємо вїйта, прихопимо на-
самперед тое, потім тее. Дамо вже собі раду.

Як обчислив, зайшов до села під ніч і за-
пугав до вїйта. Вїйт схопив ся, почувши пуганє
жандарма, котре знав добре.

— Що ту чувати? — спитав жандарм
стиха, входячи в свѣтлицю.

— Нема нічо! — відповів вїйт спокійно,
черкаючи сїрники, щоби засвѣтити свѣтло.

Жандарм насунив ся.

— А нема ту якої — спитав по хвили,
добуваючи письмо і читаючи до свѣтла, — Ок-
нерії Монахи?

— Як? як? — спитав вїйт.

— Окнерії Монахи?
— Ок... ок...? — загикав вїйт.
— Так, Окнерії на імя, Монахи на
прізвище.

— Такої в нас нема! — сказав вїйт.
— Мусить бути! — відпавив жандарм
остро.

— Гм, — розважав вїйт, перелїтаючи дум-
кою цїле село, від одного кінця до другого. —
А деж би она мала бути?

— Деє в лісі, — попеняв жандарм.
— Може тота стара циганка? — відозва-
лає вїйтиха з постелі.

— Єсть, єсть! — кликнув вїйт і аж під-
скочив з радости. — То певно она!

— А видите! — крикнув жандарм, також
радісно, як я вам кажу що єсть, то єсть.

— А Господь би се затамив, так чудно на-
зиває ся: Ок... ок...

— Так ходім за нею, — сказав жандарм
зриваючись. Радість вїйта розвіялась в одній
хвили. Ледво натягнув чоботи, накинув свиту,
віднайшов капелюх, зїваючи та постогнувши.

По дорогі взялі ще заступника, присяжного,
полевого до асести.

Виправа так складно і надійно уложена
скінчилась нічим. Комісія обїйшла в лісі цїлу
границю, всі лінії, перебушувала вздовж і по-
перек.

Окнерія Монаха як під землю про-
пала.

— Зайдім ще хіба до побережника! — ра-
див полевий.

На Зелені Свята лат. відбудуться в Берні мор. збори німецьких мужів довіря. В відозві скликаючій ті збори сказано, що язикові розпорядження гонять Німців з уряду. Борба проте мусить так довго тревати, доки Німці не відискають приналежних їм прав.

Деякі днівники доносять, що чеський сойм має бути скликаний ще сего місяця. Вість ся здає ся нам неімовірною, бо годі і в чеськім соймі чого иншого сподівати ся як в парламенті. Длячого би Німці не мали повторити і там сцен з віденьського парламенту?

*

Цесар Вільгельм має приїхати до Росії в серпні. При тій нагоді возьме він участь у великих маневрах межі Білимостоком а Комжею. Для достойного гостя ладять уже від тепер апартаменти в тих місцевостях. „Namb. Congresp.“ заповідає близьке уступлене німецького канцлера Гогенльогого. Наслідником его мав би стати дотеперішній міністер фінансів Мікель.

Парискі днівники заговорили від кількох днів про подорож цесаря Вільгельма до Парижа на виставу в 1900 році і яке вражінє зробила би его поява у Франції. „Gaulois“ на підставі інформацій, які мала засягнути у політиків і літератів констатує, що приїзд цесаря Вільгельма був би не на місці. „Figaro“ знов запевняє ніби то на підставі інформацій з доброго жерела, що цесар Вільгельм цілковито не має заміру приїжджати до Парижа.

В Атенах по причині великих видатків на армію бажали би мира як найскорше. В виду ширшаючого руху антидинастичного в Атенах, париский днівник „Jour“ підносить, що король Юрій, утративши престол, мусів би дістати пенсію від Франції, котра перед 35 літами, коли він здецидував ся прийняти престол у Греції, — зобовязала ся виплачувати ему річну ренту 200.000 франків. Отець короля домагав ся тоді, щоби на случай утрати престола, синові его визначили держави мільон франків річної пенсії. Англія, Франція і Росія згодили ся, що виплатять до спілки в разі детронізації 600.000 фр., з чого припала би на Францію трета часть.

ПРАВОСЛАВНІ І УНІЯТИ.

(Американська наука для Буковинців).

Американська газета руска *Свобода* поміщає таку знамениту відповідь на статі нової рускої газети *Свѣтъ*, яку почав видавати о. Грушка:

„Неблагу часті избра“ о. редактор, ділячи Русинів на уніятів і православних та ставляючи одних против других. Полякам тим він не донече, ані наші, ані нікому другому, а лиш посварить і підійме брата на брата. Користи отже з того нікому нема, а Русинам шкода, бо і так малі наші колонії ділять ся через то і маліють ще більше, а сварками і ворогованем виставляють себе на сміх перед чужими людьми.

Всюди по світі дїє ся так, що люди ділять ся після народности, а не після віри, та що нікому не приходить в голову підняти прим. Німця-католика на Німця-протестанта, але всі они живуть у згоді і приязні. Тільки у нас робить ся інакше. У нас люди старають ся викинути дикий фанатизм релігійний і то навіть часом уважають за діло патріотичне. А прецінь повинен кожний знати з історії, що фанатизм т. е. ненависть з причини релігії не зробила доброго ще нічого і ніколи. З ненависти тої розняли жиди Ісуса, погани мучили християнів, а коли християни подужали, мучили знов жидів і поганів, а навіть самих християн, котрі позволили собі дещо інакше вірити як ті, що були сильніші. Інквізиція іспанська, довголітні війни з причини реформації, козацькі війни, ба навіть теперішні різні Вірмен, або і грецько-турецька війна і т. д., все то менше або більше наслідки ненависти релігійної. Мільони людий замучили, порізали, повбивали підчас тих воєн, цілі краї понищили, сироти і вдови по світу пустили, з голоду казали їм мліти і вмирати, а все для того страшного опира, котрий зве ся ненавистю, а котрий ще страшніший, коли ся ненависть має жерело своє в ріжниці віри.

І чи се добре? — чи се справедливо було? — На се відповідає нам наша народна пісня словами: „Людська кровина не водиця, проливати не годить ся“. — Правда, що у нас не дїє ся ще кров з причини ріжниць бодай до того степені, як се дїялось давними віками, а лише чорнило, та пиво по салювах (шинках), де звичайно ведуть ся такі диспути о віри, але все-ж таки і в нас видно наслідки тої ріжниць як найгірші. Сваркам, проклинам і бойкотам нема кінця. Отець гніває ся з сином, кум з кумом, брат з братом, навіть жінки з мужами. А е яка церков на плейзі, що еї збудували собі всіми силами за тяжко зароблені центи, то сварні над нею і гріху тільки, що справді ліпше як би еї зовсім не було, бо не мали би люди над чим сваритись. А так один в тую, другий в другу сторону тягне і Дім Божий стає ся костію незгоди, причиною ненависти, а жерелом доходу і посьміховиска для американських

судців і доєрів. Длятого ми все виступали і будемо виступати против викликування того старосвітського і нажерливого опира, що зве ся ненавистю релігійною, з котрої небудь, сторуни таке викликуване-б не походило, бо опир той з собою лише лихо може принести.

— На що відновлювати давні рани? Чи на те, щоби они знов кровю заливали ся? На що зідати одні других? Чейже не схочемо, щоби повторила ся з нами на сміх і на ганьбу цілому світови тота сама історія, що з двома щурами, котрі воюючи так запалили ся, що зів один другого і лиш хвости по них зістали на пам'ятку їх глупоти і ненависти. Впрочім хотяй би ми і схотіли увіковічити свою пам'ять подібно тим щурам завзятим, то наряд таки не піде за нашим приміром. Він своїм простим хлоцким розумом збагне то, чого провідники его в своїм засліпленю не могли збагнути, а тоді перейде над провідниками своїми до порядку дивного і піде своєю дорогою. Бо наряд наш нині не дурний уже. Доказом того найновіші галицькі події. А і Русини американці будь-що-будь поступили. Они вже знають що давно було, але і то знають, що тепер е. Знають они, що давно не були уніятами, знають, що малоруского православного народа е звиш 20 мільонів на Буковині і на Україні, але знають і те, що всі они рідні брати, та що жадна віра не потрафить їх розділити. Раз родив ся хто Русиним, то він Русиним і е, а не чим другим, без огляду на то чи він уніят чи православний. Так само уніят як і православний може бути добрим руским патріотом, а уніят не одинока біда нашого народа. Дивіть! православних Русинів на Буковині гнетуть православні Румуни не менше як нас в Галичині Поляки. Русини з Буковини втічуть так само до Бразилії і Канади як і наші галицькі братя — а православні малороси на Україні бідують не менше нашого селянина. Причина нужди руского хлопа в Галичині, Угорщині, Буковині, чи Росії лежить троха глубше як у вірі. Не маєш землі, або мало маєш землі, податки великі, а зарібків нема — тоді жадна віра не потрафить накормити тебе і твої родини, бо хоть в Письмі св. і каже ся, що чоловік не живе лише хлібом, але і словом божим, то таки жадне слово боже само без хліба чоловіка при житю утримати не в силі. На тоту отже сторону, на питанє хліба насуцного, на прокормленє грішного тіла повинні і мусять наші провідники і газети чим раз більше уважати, а не займати уваги народа ріжними догматами, бо питанє хліба стає чим раз більше покучим, а житє нашого чоловіка тяжшим не тільки в старім краю, але і тут в Америці.“

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 5. червня 1897.

В низшій гімназії в Чернівцях відбудуть ся приватні іспити за 2 курсе теперішнього шкільного року дня 13. і 14. липня. Найдалше до полудня 13. липня треба виказати ся подтвержденем оплат чесного і іспитової такси (12 зр.) Іспити зачнуть ся 13. липня о год. 8. рано. — Випси до прийнятя до першої рускої класи на слідуєчий рік шкільний відбудуть ся на днях 15. 16. і 17. липня межі 8. а 10. год. перед полуднем в саї релігії. Родичі або їх заступники мають привести учеників зі собою, предложити метрику і послідне свідощтво шкільне та зложити випсового 3 зр. 60 кр. Іспити вступні відбудуть ся в згаданих днях, письменні від 10. до 1. год. перед полуднем, усні від 3. до 6. год. по полудни. Вислід іспиту оповістять зараз по 6. год. кожного дня. Близші услівя прийнятя будуть оповіщені на чорній таблиці. Родичів утирає ся, щоби підчас іспитів не перебували в заведеню. Для публичних учеників сеї гімназії кінчить ся курсе дня 15. липня розданем свідощтв.

З Вижиці пишуть нам: Від вівірка вечера розпочав бистрий Черемош немилу гру. Поприносив много материялу з гір і повикидав вздовж берегами. В Вижиці при північнім вході в місто забрав до сегодня 6 хат а сему, що в сїм ряду ще стоїть, докінчує забирати. В Чор-

— Ходім до побережника! — притакнула комісія.

— Якого вітра носить сего по досвітках? — буркнув побережник з печи, почувши голос полевого: замовк однак скоро, побачив багнет та цілу світлу комісію.

— Була тут, була, — розповідав побережник, — чи акурат так називає ся, не знаю. Але вже з тиждень як еї нема. Потекла ся гей до Букова.

Комісія розійшлась. Жандарм скорою ходою пішов до Букова. В Букові сказали, що попленталась до Санок, в Санках, що порачкувала до Бинова, в Бинові, що повіяло нею до Ушок а в Ушках — що пошкандибала за границю на Угорщину.

І пропала душегубиця, як капля в морі.

Сумно та невесело вертав жандарм з кількденної виправи і заранпортував до Староства, що бачив.

— То най еї чорт бере! — закінчив староста урядово.

— Най бере! — запечатав комісар і зложив письма до актів.

* * *

Епільог.

Осперія Монаша (по німецьки die Nonne, по руски монашка) метелик — сумрачник. Невеликий, біленький, передні крила вздовж чорно-пеменисті, задні чисті, біленькі. Ніжний, наче шовк, зате для лісів чатинних страшна пожога. Приписе велить доносити, як де появить ся; тоді обставляєсь ліскордоном, заражену область витинає і палить — інакше погуба цілій лісній області.

Лісничий Венцель Жачек, сповняючи приписе — викликав повисшу халенку, котру для вічної пам'яті записав

ПАДУРА.

Хто хоче мати
добру і дешеву
МАШИНУ ДО ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожадує. Нові продаю дешевше як воеди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обедужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич,
машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. аєльзній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожністю лише флажки зі знамем охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після заключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкращі умови і видає поліси і квіти в рускім азиці.

Зголошеня о уділенє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

Із Найвисшого приказу

Єго ціє. і кор. Апостольского Величества
устроює ц. к. дирекция льотерійних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРІЮ,

з котрої чистий дохід присьвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“

в Чернівцях.

Ся льотерія обнимає **7816** виграних в готівці,

подієних на

148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слідуєчими

в загальній скількості

165.000 корон в золоті та **100.950** зр. ринських а. в.

Тягненє послідує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть **2** зл. ринських а. в.

Льоси продає і адміністрация „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. льотерійних урядах, у всіх льотерійних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеграфічних, в конторах виміни, в урядах естацій желізничних і др.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Не залишіть прочитати!

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин
Чернівці, ул. паньска ч. 16.

Виготовляє убраня мужескі після найновішого крою за ціну як найдешевшу.

Замовленя з провінції виконує як найдокладнійше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрия Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимкорше!

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипломом ц. к. министерства торговлі.

Краєве товариство ткацке

„PRZADKA“

(ПРЯЖА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публиці свого виробу чисто льняні звітні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубших до найтоньших веб і біле столове о взорі кістковім і адаманьковім; також доставляє матеріялів на компетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНІ

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і естація желізнична в місці).

Прібки і ціньники на жаданє оплатно і відворотною поштою.

(15—)5z

